

Sygn. akt IV CZ 48/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku K. H.

przy uczestnictwie E. H.

o podział majątku wspólnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 listopada 2015 r.,

zażalenia wnioskodawczyni

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 18 grudnia 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną wnioskodawczyni od postanowienia tego Sądu z dnia 10 lipca 2014 r. dotyczącego podziału majątku wspólnego byłych małżonków K. H. i E. H.

W sprawie tej postanowieniem Sądu Rejonowego w L. dokonany został podział majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika w ten sposób, że Sąd Rejonowy między innymi ustalił, iż w skład tego majątku wchodzi zabudowana nieruchomość rolna o wartości 466 000 zł, którą, zgodnie z wnioskiem, przyznał na wyłączną własność uczestnikowi postępowania i zasądził od niego na rzecz wnioskodawczyni spłatę w kwocie 58 250 zł. Apelację wniósł tylko uczestnik kwestionując jedynie wartość nieruchomości z powodu pominięcia obciążającej ją hipoteki oraz w konsekwencji wysokość spłaty i żądając jej obniżenia do kwoty 29 125 zł.

Postanowieniem z dnia 10 lipca Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie jedynie przez obniżenie spłaty zasądzonej od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni do kwoty 55 593 zł, w związku z ustaleniem wartości dzielonej nieruchomości na kwotę 444 745,29 zł, w wyniku uwzględnienia wysokości obciążającej ją hipoteki przymusowej.

Od powyższego postanowienia skargę kasacyjną wniosła wnioskodawczyni wskazując, że zaskarża je w całości i podając, jako wartość przedmiotu zaskarżenia, kwotę 466 000 zł. Jako podstawę skargi wskazała wadliwe ustalenie, że w skład majątku wspólnego uczestników wchodziła nieruchomość, w której uczestnik miał 7/8 udziałów a wnioskodawczyni 1/8, podczas gdy w skład majątku wspólnego wchodził udział 7/8 we własności tej nieruchomości, zaś udział 1/8 stanowił majątek odrębny uczestnika. Zarzuciła, że błąd ten spowodował zasądzenie na jej rzecz spłaty w zaniżonej wysokości, nie odpowiadającej wartości jej udziału w nieruchomości, którą stanowi kwota 203 785 zł.

Odrzucając skargę kasacyjną Sąd Okręgowy powołał się na art. 519¹ § 2 k.p.c. stwierdzając, że wskazana w skardze wartość przedmiotu zaskarżenia jest zawyżona i nie odpowiada rzeczywistej wartości, która jest niższa od kwoty

150 000 zł. wskazanej w tym przepisie jako kwota dopuszczalności skargi kasacyjnej w sprawach o podział majątku wspólnego.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawczynie zarzuciła naruszenie art. 519¹ § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że wskazana w skardze kasacyjnej wartość przedmiotu zaskarżenia jest zawyżona i nie przekracza progu dopuszczalności skargi kasacyjnej przewidzianego w powyższym przepisie, podczas gdy z uwagi na fakt, że wnioskodawczynie kwestionuje samą zasadę podziału majątku wspólnego, wartością przedmiotu zaskarżenia jest wartość przedmiotu podziału, a więc kwota 466 000 zł, a gdyby nie podzielić tego stanowiska, to należy uznać, że wartością przedmiotu zaskarżenia jest kwota 203 785 zł., stanowiąca wartość udziału wnioskodawczynie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Nawet jeżeli uznać, że względu na integralność orzeczenia działowego, że wnioskodawczynie, która nie zaskarżyła postanowienia Sądu pierwszej instancji, może zaskarżyć skargą kasacyjną postanowienie Sądu drugiej instancji w całości, a nie jedynie w części, w której pogorszyło jej sytuację w stosunku do postanowienia Sądu pierwszej instancji (w tym przypadku tylko w zakresie kwoty 2 657 zł., o którą Sąd Okręgowy obniżył zasądzoną na jej rzecz spłatę), to i tak w rozpoznawanej sprawie skarga kasacyjna jest niedopuszczalna ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą od przewidzianej w art. 519¹ § 2 k.p.c.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy wartością przedmiotu zaskarżenia w sprawie o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami (art. 519¹ § 2 k.p.c.) jest wartość poszczególnych rzeczy i praw, których objęcie lub nieobjęcie rozstrzygnięciem sądu albo sposób ich podziału kwestionuje skarżący, a także wartość roszczeń dochodzonych w tej sprawie, będących przedmiotem zaskarżenia. Z reguły zatem, nawet jeżeli skarżący kwestionuje orzeczenie w całości, wartość ta nie przekracza wartości jego udziału w majątku wspólnym. Nie może też przekraczać wartości jego interesu prawnego (gravamen), którego ochrony żąda i może osiągnąć przy pomocy środka zaskarżenia (porównaj między innymi postanowienia z dnia 6 listopada 2002 r. III CZ 98/02, OSNC 2004/1/11, z dnia 24 października 2013 r. IV CSK 98/13

i z dnia 30 kwietnia 2015 r. II CSK 430/14, niepubl. oraz uchwała składu siedmiu sędziów, zasada prawna z dnia 15 maja 2014 r. III CZP 88/13, OSNC 2014/11/108

Wnioskodawczyni nie kwestionuje w skardze kasacyjnej samej zasady podziału majątku wspólnego ani odliczenia przez Sąd Okręgowy przy ustalaniu wartości nieruchomości kwoty obciążającej ją hipoteki i w konsekwencji nie kwestionuje przyjętej przez ten Sąd wartości nieruchomości na kwotę 444 745,29 zł. W tej sytuacji wartość należącego do majątku wspólnego udziału 7/8 w tej nieruchomości wynosi 389 152,12 zł i jest to wartość podlegającego podziałowi majątku wspólnego stron. Udział wnioskodawczyni w tym majątku wynosi połowę, co stanowi kwotę 194 576,06 zł. Przy ustalaniu wartości przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną należy od tej kwoty odliczyć już zasądzoną na rzecz wnioskodawczyni przez Sąd Okręgowy spłatę w wysokości 55 593 zł, gdyż w tym zakresie wnioskodawczyni nie może skarżyć orzeczenia Sądu drugiej instancji, z powodu braku gravamen, jako korzystnego dla niej. Wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną wynosi zatem 138 983,06 zł i jest niższa od przewidzianej w art. 519¹ § 2 k.p.c. kwoty 150 000 zł.

Także przy przyjęciu, jak uczynił to pełnomocnik wnioskodawczyni w zażaleniu, jako kwoty wyjściowej wartości nieruchomości ustalonej przez Sąd Rejonowy, a więc kwoty 466 000 zł, wartość przedmiotu zaskarżenia skargą kasacyjną jest niższa od 150 000 zł, bowiem wynosi 148 282 zł ($466\,000:8=58\,250 \times 7=407\,750:2=203\,875-55\,593=148\,282$ zł).

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako niezasadne.